I. évfolyam. CSÁKTORNYA, 1884. SZEPTEMBER 10. 12. szám.

A „MURAKÖZ“ megjelenik havonkint 3-szor: 1-én, 10-én és 20 án.
Előfizetési árak:
egész évre 3 frt. — kr.
fél évre 1 frt. 50 kr.
negyedévre — frt. 75 kr.

MURAKÖZ
(MEDJIMURJE)

helyi érdekü vegyes tartalmu lap.

A lap szellemi részét illető közlemények a „MURAKÖZ“ szerkesztőségéhez küldendők Csáktornyára.
Kiadóhivatal: FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedése Csáktornyán.

A helybeli kisdedóvó.

Csáktornya polgársága körében igen üdvös mozgalom indult meg. Egy igen érezhető hiánynak tudatára jöttek. Érdemes alkotásaiknak számát egygyel ismét szaporitani akarják. Segiteni akarnak a kisdedek sorsán. És ezért üdvözöltetnek e nemes eszme megpenditői és lelkes harcosai Csáktornya polgársága részéről.

Hogy e város mit tud? bebizonyitotta eddigi tettei által. Ott vannak a különféle tanintézetek Ezek tanuskodnak e város lakosságának nemes ambiciójáról. Mert a mely város annyi áldozatot hoz, iskoláinak létesitésére, azoknak fentartására, fokozatos emelésére és szaporitására, kétségkivül tanujelét adja helyes érzékének, mutatja mennyire tudatában van kötelességeinek. Községi iskolája a legjobban felszereltek közé tartozik. Ez a város édes gyermeke, melyet mint kedvenczét dédelgeti is. Polgári iskolája is áldozatába kerül ugyan, de érzi, hogy ezen intézetre is szüksége van, mert polgári gyermekeinek tovább tanittatására nevezetes tényező ez. De, mert tudja hogy valamely város müveltségét tanintézetei számából itélik meg, minden lehetőt elkövetett, hogy a már létezők számát egygyel szaporitsa. Ez úton jött létre az állami tanitóképző. Tetemes áldozatába kerül majd a városnak, de nem sajnálja azokat, mert tudja, hogy ennek, bár általános haszna nincs, de a helységre nézve is igen fontos bazafias missiója van.

Ezen intézetekben neveltetik és tanittatik a tanulóifjuság. Mindamellett azonban nem másodrendü kérdés az, vajjon a gyermekek rendes iskoláztatásuk idejébe lépésük előtt mit csinálnak és hol vannak? A szülőiház arra való, hogy a gyermekeknek otthont nyujtson, hogy itt rakódjék le a gyermekekre a nevelés collontja. De vajjon minden szülőiház teljesitheti és általában teljesiti-e ebbeli feladatát? A jobb családoknak mindenesetre módjában áll a gyermekeknek a kellő nevelést nyujtani és az ez úton szerezhető általános i mereteket, melyekre azoknak szükségük van iskolába lépésük alkalmával. De lehetséges-e ez ama családi körben, hol az atya kora reggeltől késő estig dolgozva-hogy nehéz verejtékével a mindennapit megszerezve családja tagjai számára-nem is ér rá egyébre gondolni; hol az anya a ház többi teendőit végzi, ezeknek teljesitése után pedig napszámba megy, hogy férjének kenyérszerző társává legyen? Világos, hogy itt a gyermek nélkülözi a kellő felügyeletet és nevelést; csatangol az utczán, hol a többi hasolók társaságában csak a roszat sajátithatja el. Hiányos ápolás, rosz felügyelet, móstoha bánásmód, közönbösség szülik azután ama elmaradt gyermekeket, kik a nyilvános iskolába ha lépnek, csodálatba ejtik a tanitót testi és szellemi fejletlenségükkel. Hogy azután az ily tanuló mennyire elüt többi társától, mennyire neheziti meg a tanitó müködését, azt legjobban tudja a vele foglalkozó tanitó! Innen van az ismétlőknek meglehetős száma, kivált az első osztályokban, hová két-három éven át is kénytelenek egyesek járni, hogy az alapot megszerezve felsőbb osztályokba mehessenek

Ezen hiányokon segithetne egy kisdedóvó.

Ez, ha egyáltalában már léteznék és egykoru volna a községi iskolákkal nagyot lenditett volna a népnevelés ügyén, mert ezek sokkal sikereseben felelhettek volna meg feladatuknak.

Mert lássuk csak, mi a czélja a kisdedóvónak? Első sorban a gyermekeket az iskolaképesség előtti korban célszerűen foglalkoztatni. Ez által a gyermek ereje fejtetik, minden oldalról gyakoroltatik miáltal a teljesen nélkülözött vagy hiányos nevelési rendszerben hézag pótoltatik. Ezt könnyü elérni játékok, dalok, mesék, elbeszélések stb. által. Számtalan e nemü eszköz van, mely arra való, hogy a gyermek szemléleti köre alakittassék és bővittessék.

Ezen intézmény hivatva volna másodsorban az anyát pótolni. Mert ez intézetek azon gyermekek számára rendeltettek, kik-különösen a szegényebb osztálynál a munkaidő alatt szülői felügyeletet és testi ápolást nélkülözni kénytelenek.

Legfőbb haszna nyilvánul azonban abban, hogy a gyermek a magános életből a hozzá hasonlók közé vitetik, hol célszerüen épitett és berendezett egészséges levegőjü épületben kellő felügyelet mellett megszokja a társas életet, mely a család, és község haza jóllétét megállapitja.

Mindezektől eltekintve azonban, egy helyi speciális célja volna a létesitendő kisdedóvónak, mely ha a felhozott érvelések mind ledöntetnének is, egymagában elegendő volna arra, hogy a legnagyobb áldozatok árán is ez óvó létesittessék. A kisdedóvónak ezen magasztos célja: a magyar nyelv tanitása.

Csáktornyán majdnem minden serdülő gyermek beszéli már hazánk édes nyelvét. Akárhová megyünk, a városminden részében halljuk a magyar szót! Ez az iskolák müve. Ez, a tanitás gyümölcse, az iskolák érdeme, a város nagymérvü áldozatkészségének eredménye! De mennyire könnyebb és maradandóbb volna a siker, ha a gyermek már 3 éves korától fogva — mikor még lelke oly fogékony — szoknék az állam nyelvéhez. Annyira válnék ez sajátjává, hogy vérévé lenne. A tanintézetek csak folytatnák e szent munkát és nem kellene annyira vesződniök a nyelv nehézségeivel és mire az uj generatió az életbe lépne, testestül minden izében magyar volna.

Az óvóintézet felállitására már néhány évvel ezelőtt éppen e szempontból, Muraköz püspöke, a zágrábi bibornok úr ő Eminenciája is figyelmeztette a nála tisztelgő tanügybarátokat és tantestületeket. Az eme felirattal ellátott zászlót ragadtak kezükbe ez eszme megpenditői, a kisdedóvó létesitői. Ne rettenjenek vissza a kezdet nehézségeitől! Büszkék legyenek rá, hogy nekik jutott a szerep e tervnek kiviteléhez. Soha el nem hervadó babér levelekből font koszoru disziti homlokukat, mert a kisdedekről gondoskodnak, kiké a mennyekországa; mert nagyot lenditenek Csáktornyának és ezzel kapcsolatban vidékének magyarositásán. És amennyire ismerjük Csáktornyának áldozatkész polgárságát és ismerjük azon buzgó hazafiakat, kik megszületni segitik ez eszmét: biztotan számitunk arra, hogy az keresztül vitetik, mert s különösen Csáktornya lelkes honlányaihoz intézett felhivás nem veszhet el a pusztában!

. . . i . . . y

A „Muraköz“ tárczája.

Csalatkozás.

Értsd meg most
Szenvedő
Szivemnek legbenső
Sugallatát.
Az órák elmultak.
Mikor még ajkidnak
Forró csókját
Beszivtam szivemmel.
Lelkem hév tüzével . . .
Hallod kis lyány?
Szivem, e megvetett
Téged úgy szeretett.
Mint csalogány
Zöld mezöt, lombos fát.
Éneklő kis párját . . .
S te hütelen!
Hivedet elhagyád.
Szivemet megcsalád . . .
S e kietlen,
Tört kebel fájón él,
Többé már nem remél
Semmit — oh lyány! —
Lészen majd sirfámra
Ez árva szó irva:
„Csalatkozám!“

Bálintffy Bálint.

Alsó-Kralyovecz.

(Helyrajz.)

Nem bir ugyan történelmi nevezetességgel e kies falu, de mindazonáltal megérdemli, ha némi tekintetekbeni ismertetésével pár pillanatig időzzünk. Az emlitett község a legutóbbi népszámlálás szerint 146 házzal, és 1193 lakossal birt, ami kiterjedését tekintve elég sok. Lakosai kivétel nélkül horvát ajkuak s minthogy éppen azon pontra esik, hol inkább közel van a horvátok — mint a magyarokhoz, magyarositása fáradságos és sokszor némely „elökolompos“ konoksága folytán kemény akadályba ütközik. Az ifju nemzedék azonban rajong hazánk nyelvéért, s legutóbb midőn egy lelkes magyar ifjut nyertek tanitóul, általános örömmel fogadták. (A magyarosodás nehézkes haladását itt is, mint valamennyi muraközi községben, annak lehet tulajdonitani, hogy a tanügy, nem oly kezekben van, mint a minökben kellene l e n n i e.

Alsó-Királyovecz a hatvanas években ugyanazon kis falucska volt, amely Muraközben igen sok, máig is. Midőn a déli vasuttársulat vonala határját keresztül szelé, hogy arra rendes vágányu vasutat épitsen, és még állomás is létesült a községben; azonnal virágzásnak indult. Épülni kezdett, és a munkakerülők száma beleolvadt azon munkásnép számába, kik örömmel fáradoznak a hasznos munkálódás folytán szerzett keserves filléreikért. Ezentul haladt az ipar, az által a közjólét és a társadalmi müvelődés. Ma már egészen városi szinezettel bir; van igen szép rom. katholikus temploma, csinos községi épülete, mely a mellett hogy körjegyzői iroda helyiségül szolgál, tágas tanteremmel is bir, és tanitói lakkal. A község 5 különböző utczája ugyanannyi elnevezés alatt ismeretes; u. m. főtér (cikveni-kraj) átkelő (prečanec), kuti (vu kutu), felső (gornji) és alsó-utczák (dolnji-kraj.) E községet a monda szerint három család alapitotta: Goricsánecz, Lepoglávecz és Baritch, mely utóbbi valami elkövetett vitézségeért nemességet nyert.

A főtér az egész községet egyenes vonalban szeli át; a két oldalt igen szép sorban épült csinos házak fehérre meszelt külsejéröl s a példás rendben tartott udvarról kandikáló kiváncsi gyermekek egészségtől pirosló arczáról itélve, könnyü elgondolni, hogy bent jólét, és megelégedés honol.

Szokásaira nézve is elütő e község, a szomszéd községek lakósaitól, nagyon szereti a tisztaságot és példás rendben tartja háza környékét; mely körülménynek köszönhető, hogy 30 év óta nevezetesebb tüz-eset nem volt, mint egy pajta égett le; noha Muraköznek ragályos betegsége, a tüzetetek statistikáját szaporitani. Mezögazdaságát tekintve szintén első helyen áll Alsó-Királyovecz van neki mindennemü terménye. Népe: gazdálkodó, józan, erkölcsös; illedelmes és békeszerető; de mindezen jó tulajdonok teljes tudatában lévén büszkék. A müvelt embert tiszteli, szereti; egyáltalán pedig vendégszerető. A községben lelhető, minden jobbmódu polgárnál a házi ipar minden ágából; s különösen megemlitésre méltó dolog, hogy e nép fehérnemüit általában, felső ruháit és lábbelijét, a legnagyobb rész maga készíti.

A község belszervezete nem kevésbé méltó figyelemre; az egykori urbéresek mindennemü jogokat megváltottak gr. Festetitstől és most ezen jogok élvezete képezi a község kiadásait, melyek a legutóbbi bérbeadások alkalmával 1800 frtra rugtak, a községi legelő haszonbére nélkül (mely körülbelül 300 holdnyi terület) A királyovecz a Bach-rendszer alatt a dráskoveczi körjegyzőséghez tartozott, azonban ké őbb a község vagyonosodása oda birta lakosságát, hogy önállóságot vivjon ki magának; és nagyközséggé alakult. Az 1879 80. évi uj járási beosztásokból szülemlett mozgalom e községet is magával ragadta és ismét körjegyzői szövetkezetté alakult 1882-ben, de szintén gazdálkodási szempontból, mert a körjegyző fizetéséhez a csatlakozott község fele részben hozzá járul

Ez idő szerint A.-Királyovecznek van erélyes birája értelmes körjegyzője és buzgó fiatal tanitója, kik hárman vannak hivatva a közjolét fentartására, valamint a községnek szerzett érdemei megörzésére és azok gyarapitására, kik pedig ebbeli hivatásuknak minden tekintetben lelkiismeretesen meg is felelnek.

Közli: **S.—Y.**

A kisdedóvó érdekében tartott értekezlet.

Csáktornya 1884. szept. 7.

Egy igen nemes és üdvös eszme kivitelén fárodozik Csáktornya közönsége. Kisdedóvót akar felállitani. Csáktornyán van ugyan évek òta egy magán kisdedóvóintézet, amely azonban felszerelés-, egészségi- és egyéb tekintetekből is, kritikán alul áll. Ziegler Kálmán kir. közjegyző tehát magyar, német és horvát nyelven telhivást bocsájtott közzé, melyben a város lakóit egy kisdedóvó felállítása érdekében sorakozásra hivja fel és felkéri, hogy szept. 7-én délután 3 órakor tartandó értekezletre jelenjenek meg. Az értekezlet meg is tartatott. Jelen volt mintegy 50 csáktornyai polgár és nő. Ziegler Kálmán üdvözölvén a megjelenteket, inditványára: Samu József képezdei igazgató az értekezlet elnökének, Margitai József pedig az értekezlet jegyzőjének választattak meg.

Samn József elfoglalván az elnöki széket, meleg szavakkal nyitotta meg az értekezletet és behatóan vázolta a kisdedóvó czélját és szükséges voltát. Elnök konstatálja, hogy az értekezlet megalakult és kimondja, hogy a tervezendő egyesület czime: „Kisdedòvó-egyesület“ leend. Ziegler Kálmán német nyelven is élénken vázolja a felállitandó kisdedóvó czélját és előterjesztést tesz a kisdedóvó érdekében eszközölt előmunkálatáról. Jelenti, hogy a kőzpontbòl megszerezte az alapszabályokat, a melyeket a helyi viszonyokhoz alkalmazott, de ezek felolvasását ezuttal nem tartja időszerünek. Előterjeszti a költség tervezetet; 825 frt évi bevételt remél a 725 frt évi kiadás fedezésére. Jövedelmet vár: államsegélyből, tagságdijjakból, tandijakból és az alaptőke kamatjaiból. Csepreghy Eudre képezdei tanár előadja, hogy biztos tudomása van arról, miszerint az országos kisdedóvó-egyesület pártolni és segélyezni iogja a felállitandó kisdedóvót, a mennyiben legalább az első felszerelést ingyen adja. Samu József elnök felkéretik, hogy az államsegély engedélyezése végett, minél előbb tegye meg á lépéseket a ministeriumnál.

Elnök inditványára egy végrehajtó-bizottság választatik. Megválasztattak: Elnöknek: Samu József, alelnöknek Ziegler Kálmán; jegyzőnek Margitai József. Tagoknak: Dugovich Pálné, Grész Alajosné, Hochfluss Miksáné, Sárossy Lászlóné, Wollák Rezsőné, Jeney Gusztáv, Novák Ferencz, Prusatz Alajos, Rosenberg Lajos és Dr. Schvartz Albert. E bizottság feladatává tétetett: 1) a tagok gyüjtése (alapitók 50 frttal, rendesek évi 4 frttal, pártolók évi 1 frttal), 2) érintkezésbe jöuni a város elüljáróságával a kisdedóvó-intézet helyisége érdekében, 3) megkeresni az orsz. egyesületet a felszerelés érdekében, 4) átvenni a csáktornyai takarékpénztártól a kisdedóvó czétjaira már régebben összegyüjtött 1400 frt tőkét, 5) a csáktornyai nőegyletek segélyezését kikérni sat. előintézkedéseket megtenni.

Végül elnök az alakuló közgyülés idejét f. évi okt. hó 26-ára tüzvéu ki, az értekezletet feloszlottnak nyilvánitottá.

A kezdeményezés a kisdedóvó-intézet érdekében tehát megtörtént volna. Városunk derék, áldozatkész polgáraitòl függ, hogy annak megalapitása ténnyé váljék. A kisdedek jólétéről van szó. Azon kisdedekéiről, akikkel naponként találkozunk a vár környékén, a hosszútón, meg az utczán, a velök nem törődő dajkáik kiséretében; akiket naponként látunk és hallunk sirni a dajkàk rossz bánásmódja miatt. Azután azou kisdedek jólétéről is szó van, akiket dajka nélkül küldenek el hazulról, hogy otthon ne alkalmatlankodjanak a szülőknek terhes munkájukban. Ezeknek a kisdedeknek akarunk egy második otthont, kedves játszóhelyet csinálni egészséges szobában és kertben, képzett és ügyes vezető felügyelete mellett.

Fel tehát polgárok, anyák és apák! Sorakozzunk! Legyünk tagjai a kisdedóvó-egyesületnek! Kiki tehetsége szerént legyen: alapitó-, rendes, vagy pártolótagja annak. Álljunk be az egyesületbe, aztán 1—2 hó mulva tekintsünk be a kisdedóvóba! Bőségesen kamatoznak majd filléreink, ha látjuk leendő utódaink pirosló, egészséges arczáról, hogy oly helyet alapitottunk nekik, a hol gondjukat viselik, a hová szivesen járnak, a hol nem ütik, dobják őket a dajkák, hanem szeretettel bánnak velök.

Ujdonságok.

— **Öngyilkossági kisérlet.** Golub István vukánoveczi földmives, 73 éves, özvegy folyó évi szept. hó 6-án reggeli fél négy órakor öngyilkossági szándékból mivel vejével folytonos rossz viszályban állott, magát egy egycsövü pisztollal mellbe lőtte, azonban a lövést rosszul irányozván, csak életveszélyesen meg sebesült. Különösen megemlitést érdemel, hogy a gyilkos magát a tett elkövetése előtt koporsó és tizenkét szál gyertyával ellátván, a lövést csakis a gyertyák meggyujtása s az égő gyertyákkal környezett feszület előtti ájtatos imádság után követte el. Minthogy öngyilkos vejének pincehajléka az öngyilkosság elkövetése előtt mintegy fél órával a lángok martalékává lett, a gyujtogatásnak boszuból történt elkövetesével az öngyilkos gyanusittatik.

— **Kinevezés.** A vall.- és közokt. m. kir. minister Gaál Imrét a csáktornyai m. kir. áll. tanitóképzőhöz rajztanárul nevezte ki. Ugyancsak reá bizta a református növendékek vallásoktatását is.

— **Csáktornya** összes intézeteiben megkezdődtek az előadások. Szept 3-án volt az ünnepélyes „Veni sancte,“ és a tanév megnyitása mind a közs. nép és polgári iskolában, mind az áll. tanitòképezdében.

— **Lapunk mult** számában megjelent „Muraközi zúgtanitók“ czimü közleményünk folytán, arròl értesit bennünket megyénk nemrég kinevezett tevékeny kir. tanfelügyelője, hogy még e hònapban személyesen győződik meg az emlitett törvényellenes állapotokrol és teljes szigorral orvosolandja a bajokat.

— **A „Muraköz“** mult számában számos sajtóhiba volt. Ez a szerkesztőség távollétében történt. Javulást igérvén, elnézésért esedezik: a szerk.

— **Számos előfizetönk** panaszkodik, hogy lapunkat nem kapja meg rendesen, sőt több száma nem jutott kezeikhez. Ennek sem a kiadóhivatal, sem a csáktornyai kir. póstahivatal nem az oka. Mert a lap a megjelenés napján, de leggyakrabban egy nappal előbb a póstára adatik és onnét pontosan szétküldetik. A hiba vagy a vidéki postahivataloknál, vagy pedig a küldönczöknél és széthordóknál keresendő. Bizalommal kérjük a vidéki postahivatalokat lapunk pontos kiadására, t. előfizetőinket pedig a reklámálásra. A hiányzó számokat szivesen pótolja a kiadóhivatal, sziveskedjenek tehát t. elöfizetőink levelezési lapon ahhoz fordulni!

— **F. Mihályoveczen** egy vadász véletlenségből meglőtt egy hajtógyermeket. A kis fiu lábába furódott a fogolyserét és egy eret vágott szét. A fiut hazaszállitották. Itt a javasasszonyok elállitandók a vérzést, tehéntrágyával kötötték be a sebet, minek következtében brand állott be.

— **Tüske-szt.-Györgyről** értesitenek bennünket, hogy az évi zárvizsgálat f. évi augusztus 26-án megtartatott. Jelen voltak: Tek. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő, Főt. Molnár Antal perlaki esperes. T. Tóth Kálmán hodosáni áll tanitó, a helybelyi plébános és több iskolaszéki tag. A tanulók magyarul és horvátul értelmesen feleltek, de különösen kitüntek az éneklésben. A tanitó neve: Kovacsevics Ferencz.

— **Eljegyzés.** Loebl Jakab csáktornyai takarékpénztári könyvelő kedves és művelt leányát Károlint, Heinbach Ede zágrábi kávéháztulajdonos eljegyezte magának. Gratulálunk!

Vegyes hirek.

— **A zalamegyei** gazdasági egyesület a megye mezőgazdasági és kerti terményeinek, nemkülömben gyümölcs, különösen szőlő- és bortermelésének megismertetése, a gazdászattal foglalkozók további törekvésre buzditása, valamint a szemléleti oktatás és tapasztalat szerzés céljából f. 1884-ik évi oktober hó 5. 6. és 7-ik napjain Zala-Egerszegen megyei mezőgazdasági és kerti termény, ugyszintgyümlcs-, szőlő- s borkiállitást rendez. Az egyesület minden tagja, minden ügybarát és érdeklődő szives részvételre felkéretik; a szolgabiró, és lelkész urak, a községi és körjegyző úgy a néptanitó urak, felkéretnek, hogy a kiállitás érdekében kapott értesitést minél tágasb körben ismertetni és a kiállitás sikerének előmozditására buzditólag hatni és lehetőleg azon maguk is részt venni sziveskedjenek.

— **A mi kiállitásunk.** Szorgalmasasan folyik a munka mindenütt a kiállitás területén, de különösen a nagy iparcsarnokban, mely a kitüzött határidőre okvetlenül el fog készülni, A jury-épület berendezése most folyik s kiállitási irodának még csak egy része költözött ki. A műcsarnok falazata már kész s az egész épület deczember 31-ére készül el. E mellett épül a királypavillon, melynek faváza kész és falazata félig fel van emelve A kiállitási kerités-mintákat a napokban állitották fel a Stefánia-uton és pedig kétféle alakban, az egyik egészen sima, a másik felső részén aprò lécrácscsal van ellátva s mindegyiken a hirdetések mintái is láthatók, a minőkkel azok kivül-belül el látva lesznek. A hirdetési jogot egy magánvállalkozó vette meg 10.000 frtért.

— **A kormányozható léghajóról** irnak érdekes dolgokat a lapok. „Renard és Krebs léghajója 50 méter hosszu és a legnagyobb keresztmetszete 8·4 métert tesz. A léghajónak szivar alakja van és a szélessebb végével halad előre. A léghajó kosara itt egy tutajhoz hasonlit, mely majdnem olyan hosszu, mint maga a készülék. Elől egyszint a kosár aljával kétszárnyu csavarlapát van; a kormány hátul van, a kosár és a készülék hátsó oldala közötti térben. Az egész készülék köbtartalma 1864 köbméter, hordképessége 2000 kg., sulya a csavarral, kormánynyal s az elektro-dinamikus géppel együtt 700 kg. Egy kisebb leggömb belejében lehetővé teszi, hogy a nagyobb léggömb folyton felfujva maradjon. A csavart nagyon könnyü dinamo villamos gép hozza mozgásba. E motor 8 fél lóerejü, hanem elsö működése alkalmávai nem vették egész erejét használatba. Augusztus 9-én, délután 4 órakor, szélcsend mellett emelkedett fel a léghajó, Renard és Krebs feltalálòk által vezetve A gépet működésbe hozták és a léghajót déltelé kormányozták. A tisztek egyike a kormányt tartotta és a vizszintes mozgást vezette, mig a másik hajót állandóan 300 méternyi magasban tartá. A léggömbkosárból a léggömb árnyékát lehetett látni, amint a földszinen tova siklik, mialatt a léggömb tovahaladásával konnyü szellö benyomását érezték. A léggömb másodperczenkint 5 méternyi utat tett meg. Ugy haladtak, hogy 300 méternyi átmérőjü félkört irtak le és a leereszkedés ugyanott történt hol kiindultak, melyek a szabályosságok tekintetében vetekedtek a kikötő gőzhajóéval, a leereszkedés megtörtént, az elindulási ponton. Kitünik, hogy a Renard és Krebs találmányán fődolog az erős, de aránylag könnyü motor alkalmazása. A léggömb terjedelme nem valami nagy, de a hossza igen jelentékeny, felér egy nyolczemeletes ház magasságával. A léggömb hordképessége, könenynyel megtöltve, mintegy 2800 kilogramm lehet. A 8 fél lóerejü motorra tehát sokkal kevesebbnek kell esni2000 klgr.-nál. A találmány egyéb fontos részleteit egyelőre titokban tartják.

— **Zala-Egerszeg — r. tanácsu város.** Zalaegerszeg városi képviselő testülete aug. 28-án gyülést tartott, melyen előterjesztett a kiküldött bizottságnak Zala-Egerszeg nagyközségnek rendezett tanácsu várossá átalakitására vonatkozò javaslata A bizottság javaslata egyhangulag elfogadtatott és Zala-egerszeg nagyközségnek rendezett tanácsu várossá átalakitása elhatároztatott. A községnek rendezett tanácsu várossá szervezése már a jövő 1885. január 1-ével foganatba vétettek.

— **A „Medjimurje“** mai számának tartalma: Az esküről. Irja egy lelkész. A háziállatok gyógyitásmódja. Irja: egy muraközi. Hirek. Gabonaárak.

Nyilttér. *)

Itéljetek magatok! Mily gyakran vonakodunk valamely gyógyszer megvételétől, a melyet pedig mindenki maga-ztel. És ugyan miért van e tartózkodás? Egyszerűen csak azért, mert nem akarunk haszontalan kiadást tenni, bármily csekély legyen is az. De itéljetek magatok, hogy egy 70 krnyi csekély kiadást lehetett volna-e jobbra forditani, mint a következő esetben: „Miután 12 évig szèkrekedésben s az ezzel járò fájdalmakban szenvedtem és sehol segitséget nem találtam, pedig fürdőket is használtam. egészségem helyreállitását egyedül csak Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsainak köszönöm. Azok használata óta a legjobb egészségem van, mit ezennel bizonyitok! — Kelt jun. 12-én, az eisendorfi üveghutában, Weissensalz mellett, Csehországban. Bairle M. üvegfuvó mester.» Brant R. gyógyszerész svájci labdacsai dobozonként 70 krért a magyarországi gyógyszertárakban kaphatók. A labdacsai valòdiságára nézve ügyelni kell, hogy a doboz czimlapja Brandt Richárd névaláirásával s a fehér kereszttel vörös mezőben el legyen látva,

Főraktár: **Magyarország számára Török József gyógyszetárában Budapesten** Király-ut. 12. sz.

*) E rovat alatt közlöttekért felelőséget nem vál a Szerk.

Felelős szerkesztő **Margitai József.**

2825. sz. tk. 1884.

Árverési hirdet. kivonat.

A csáktornyai kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik miként **Moises Gyula** varazsdi lakósnak **Golombos András** és neje **Koszina Terézia** perlaki lakós végrehajtást szenvedők ellen **720** frt tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó csáktornyai kir. járásbiróság területén lévő perlaki községben fekvő **1267.** sz. tjkvben A † 1 — 3 sor **367. 3385** és **3496.** hrsz. a. — mégis a perlaki 913 sz. tjkvben A † 1 sor **3770.** hrsz. a. végre a perlaki **1595** sz. tjkvben. A † 1 sor 2262 hrsz. a felvett és összesen. 1191 frtra becsült ingatlanok s tartozékai **folyó évi november hó 8-ik napján délelőtt 10 órakor**, a perlaki községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak, az ingatlanok kikiáltási árának 10 százalékát, vagyis 119 frt 10 krt készpénzben vagyis az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában előirt óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni, a többi feltételek a biróságnál megtekinthetők.

Kelt Csáktornyán, a kir. járásbiròság mint telekkönyvi hatóságnál 1884. junius hò 16-ik napján.

4269. sz. tk. 1864.

Arverési hirdet. kivonat.

A csáktornyai kir. járásbiróság, mint tel ekkönyv hatóság részéről közhirré tétetik, miként **Meszarics Jakab** goricsáni lakósnak **Spolarics János** és **Bálint** goricsáni lakós végrehajtást szenvedők ellen 121 forint 72 hr. tőke s jár iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó csáktornyai kir. járásbiróság területén lévő goricsáni községben fekvő 118. sz. tjkvben A I 1—3 sor 135. 298 és 300 hr. sz. a. mégis a goricsáni 1176. sz. tjkvben A † 1. 2. 4—7 sor 2820 a, 3936, 738|c, 748|c, 3008 és 3044. sz. a. összesen 1209 frt 50 krra becsült ingatlanok s tartozékai **folyò évi november hó 3-ik napján délelőtt 10 órakor** a goricsáni községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak, az ingatlanok kikiáltási árának 10 százalékát, vagyis 120 frt 95 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában előirt óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni, a többi feltételek a biròságnál megtekinthetők.

Kelt Csáktornyán, a kir. járásbiròság mint telekkönyvi hatóságnál 1883. októben hó 1-ső napján.

Tečaj. I. VU ČAKOVCU, 10 SEPTEMBRA 1884. Broj 12.

„MEDJIMURJE“
izlazi svaki mesec trikrat:
1-ga, 10-ga, 20-ga.
Cěna mu je:
Na cělo leto 3 frt. — kr.
Na pol leta 1 frt. 50 kr.
Na četvert leta 75 kr.

MEDJIMURJE
(MURAKÖZ)
NOVINE ZA MEDJIMURSKI PUK.

Sva pisma i pošiljke naj se pošiljaju „Uredničtvu Medjimurja.“

Izdateljstvo:
FISCHEL FILIPOVA
knjižara vu Čakovcu.

O prisegi.

Piše jeden redovnik.

Dragi medjimurci! Vu visoko poštuvanih naših domačih novinah hoćem ja vam varlagati ob ovom svetom činu ili dugovanju věre naše, ob ovom za družtvo človečansko neobhodno potrebnom i preznamenitom činu, najmre o prisegi. K tomu su me nagnuli veliki zroki: prvič: velika znamenitnost prisege za obstanak družtva ljudskoga; drugoč: svakdvanja potreba prisiganja vu današnjih dosta izkvarenih vremenih, gdě se vgasuje ljubav prema bogu i bližnjemu; tretjič: veliko, grdo, zlo hasnuvanje prisege, kojim se težko greši proti Bogu i kojim zlohasnuvanjem prisege se velika težka zla navlačiju vu družtvo človečansko, kak budete potle čuli; četertič: kaj me je nagnulo, da pišem o prisegi, je i ta okolovščina, da se nekoji ljudi preveč bojiju i pravu istinsku potrebnu za dobro bližnj ga prisegu položiti.

Želim vam onda tu pokazati: kaj je prisega, kak se deli, kaj znamenita; gda i pod kojimi pogodbama je pripuščena.

Želim vam nadalje pokazati, kaj je kriva prisega, koliki je grěh proti Bogu i koliko zlo za družtvo člověansko.

Lěpe budete navuke dragi moji medjimurci tu čuli: samo marljivo čitajte naše ove domače novine i nagovarjate druge ljudi bližnje svoje da se predplatiju i da jih itaju da se tak izobražujemo, oplemenjujemo, te nebumo divjake nego dobro vkepljeno plemenito božje drevo, koje bude rodilo dobroga sada.

1. Kaj je prisega?

Prisega je zazivanje G. Boga za svedoka is ne onoga, kaj govorimo. Koj pritirě, zove G, za svedoka, da je istina ono, kaj govori ili da bude i verno izpuniliobdržal ono, kaj obečaje. Po tom se prisega na ovoje děli a) na potvrdjuju u i b) na obečavajuću. Potvrdjujuća je ona s kojom svědočimo, da je istina ono, kaj smo rekli, a obećavajuća je ona, s kojom se zavežujemo, da bumo věrno izpunili, kaj smo obečali.

2. Znamenitnost prisege.

a) Fundament prisegi je věra vu Boga, posvud nazvěčnoga svěznajućega istinitoga, presvetoga, pravičnoga i svemogućega, koj zna, kaj mi govorimo, jeli istina ili laž, jeli prav ili krivo, kaj kakti nepresežno istiniti sveti ljubi istinu i dobro, a odurjava laž i svako zlo, koj kakti pravičen ljubi pravicu, a odurjava svaku krivicu te pravicu nablačuje, a krivicu oštro kaštiguje! koj kakti svemogući more najoštreše kaštigovati svakoga, koj krivo prisiže.

Koj prisižeš zoveš onda G. Boga najvekše i nepresežni veličanstvo za svědočanstvo, da istinu govoriš i zoveš ga skupa, da se oštro kaštiguje, ako lažljivo i krivično govoriš ili obečaješ. Vidiš več iz toga: od kolike znamenitosti i svetosti je prisega.

b) Nadale: znamenitotst prisege vidi se iz toga: da o nyoj žavisi vnogoput zlatno poštenje premoženje a i zivljenje bližnjega. Ako se sudci nemoreju zanesti na samu rěč krivca, tužitelja i svědoka, moraju se zanesti na njihovu prisegu, da pravičnu sudbu odkrijiti moreju. O prisegi dakle zavisi vnogoput sva sreča ili nesreča zemeljska život ili smrt bližnjega. Čtejemo u sv. pismu, da su zločesti ljudi proti Nabotu krivo prisegli, da je preklinjal i nedužni Nabot izgubil je svoje gorice, izgubil je i svoje življenje, bil je po zakonu Izraelskom kamenjem zaklan.

Na prisegi je onda jako vnogo ležeće brez; nje mogli sudci u vnogih sgodah do istine i pravice dojti, a na suprot poleg krive prisege brez božnih ljudih morali bi i najpošteneše ljude vu rešt ili na smrt odsuditi, a krivce i lopove pustiti, da se po světu šepiriji do Božjega suda i včinoga odsudjenja.

Kad je suda nv prisegi toliko ležeće, zato naš G. Bog u drugoj zapovedi tako ozbilno opominja. »Neprimi imena Božjega zahman vu vusta tvoja, jer Gospon Bog neče pustiti brez kaštige onoga, koj to děla.« A med one, koji ime Božje zahman tj. pogobno vu usta jemljeju spada človek, koj krivo prisiže, te tak zove G. Boga nepresežno veličanstvo za svedoka laži i krivici, vu imenu Božjem prodaju laž za istinu, krivicu za pravicu. Ako je G. Bog naglom smrtju kaštigoval Ananiju i Safiru, koji su se kak itamo u sv. pismu zlagali i krivo svedočanstvo brez prisege dali pred sv. Petrom, koliko više bude šiba božja zaděla onoga koj krivo prisegne; zato nas opominja sv. Pavel: „Najte se mutiti Bog se neda zasramovati ili pogrdjuvati“

Poleg tolike znamenitosti prisege za red i nije se čuditi, da je prisega bila pravičnost i je još vazda i pri poganinskih vu družtvu krivobožnih narodih u velikoj ljudskom znamenitosti, cěni i svetosti vu sva vremena, vu svih narodih i vu najzapušćeneših poganskih narodih bila je vu navadi nekoja vrst ili fela prisege, kojom su svoja svedočanstva; svoja obečanja, svoje pogodbe ili ugovora podkrepljuvali ili podordjuvali. N. p. Skiti poganinski narod polagali su prisegu na grobih takvih ljudi, koji su se odlikovali za zivljenja velikom pravičnošću.

Egipčani imali su osobiti seti strah pred prisegom, te su odredili smrtnu kaštigu za onoga, koj bi krivo prisegel, zato jer takov izdajica i pogoditel Božjega Veličenstva i jer takov nesigurnim včini i ruši i zadnji način po kojem se more m d ljudmi do istine i pravice dojti. Pri grkih znamo, da su bile različite forme prisege i da su grki mudraci iskali,da se samo u znamenitih stvarih svom istinitostju i věrnostju prisirě, i da se prisega věrno obdržava.

(Drugiput dalje.)

Gospodartsvo.

Različiti betegi domaće živine i domaća vračtva proti njim·

(II. Nuternji betegi.)

Proti grizu ili koliki evo još nekoliko vráćtvah, koje si moreš dati u apoteki napraviti:

1) Izvarka od duhanskoga listja napravlje noga od 70 grama duhan. listja i kuha se dok izajde svodom skup na 840 grama.

Vu to deni 70 črnoga sopuna, to se has nuje za ušpricávanje pri jakom grizu ili koliki:

ili 2) uzmeš 100 gramov cvięta od kami licah, koje si svigdi lehko sam nabereš; to deneš u vodu, da se dobro razmoči: onda precédiš i u to deneš 70 gramov kuhinske soli i 70 gramov lenovoga olja; i to hasnuješ za ušpricavanje.

Ili 3) Salmiakovice 4 grama (Lig. Ammoniac. caust.) zdenčane vode 840. grama. To vlěješ u konja ili marše.

e) Zapiranje lajna, ako živin e pušča lajno ili težko ili nikaj velimo, da je zaprto.

Zroki: Nabranje trdoga suhoga lajno; grčovito stezanje črevnih žilicah, razvitek slapov ili nagel prelazek iz zelene krme na suhu.

Vračenje: Proti tomu zaporu hasnuje se: lenovo olje, ricinovo olje, aloe krotonovo olje; žuhka sol, Glauberova sol.

Moreš si ako imaš priliku, dati napraviti proti zaporu lajna, koje od ovih vračtvah.

1) Lenovoga olja 170. gr. (ol. lini.) kroto novoga olja 12 kaplic (oli. croton.) Konju ili maršetu govedskomu na jenput daj izpiti.

Ili 2) aloe 26 gr. (aloes. lucid.) sopuna doma ega i vode toliko, da napraviš iz toga pilulu, koju konju pred hranom daj pojesti.

Ili 3) Aloe 16 gr. Glaub. ili žuhke soli od 140—170 gr. To vu 420 grama tople vode konju ili maršetu daj izpiti

Zvun ovih nuternjih vračtvah dobro je ušpricavanja vu črevo sopunicom; ili ako je jaki zapor lajna, onda izvarkom od duhanskoga listja

f) Lijavica. Ako živinče pušća jako mehko ili tekuće lajno, velimo da ima lijavicu.

Zroki: Lijavica dohadja od prehlade; od podrašlive hrane, od prenagloga prelazka, od suhe na zelenu krmu; i od pokvarene hrane.

Vračenje: Podaje se živinčetu izvarek od hrastove kore, ili nalév od kamilicah; ili raztopleni jelon (alaun); ili hasnuje vodeni mačić (idjirot) kalmusa korěn. Ako ima priliku, daj si napraviti jedno od ovih vračtvah:

1) Zelene galice 2 gr. (Ferr. sulfur.) praha od srčanog korěna 8 gr. (Pulv. rap. Formentill.) Idjirota 4 grama (Pulv. rad.Acor.) K tomu dodaj mele i vode toliko, da bude jeden zalogaj, koji podaj živin etu.

Ili 2) běloga slěza 8 gr. Plv. rod. Alth.) jelona 12 gr. (alumin crud.) opiuma 0·3 gr. (opium pur.) K tomu mele i vode za jeden zalogaj.

Ili 3) Jzvarka od 8 gr. korěne Formentille vzemi ga 210 gramov, k tomu deni 4 gr. krajde, i to podaj na dvaput teletu, ako ima lijavicu.

g) Želudečni i črěvni katar, ovomu betegu su podvržene sve domaće živine.

Znamenje: ov katar počima zimicom; beteżno živinče sve pomenje jě jako žedja a govedska marha prestaneju preživati. Živinče je jenput zaprto a potlje ima lijavicu. Zadnja stran těla postane ćutljiva i živinće je plašlivo, nemirno, u gubcu mu se nabere vnogo slin; i dihanje jě bržje

Zrkoki: prenagla premenba toplote, hladno fajhtno vrěme jako mrzla i pokvarena voda, težko prebavliva i razdražliva hrana, nevredno hranenje, veliki napor p leg slabe hrane.

Vračenje: Živinčetu davaj malo hrane i to lahke, vodu čistu i to malo obstojblu.

Ako je beteżnomu živinčetu zaprto lajno; da jo žuhke soli za stučenim lenovim semenom, ako ima griz,daj joj smreeće zmole, i uspricavaj sopunicom.

Zvun ovih daj si u apoteki napraviti, koja od ovih vračtvah:

1) lenovo seme stučeno 26 gr. Žuhke soli 140 gr. To vu sajtleku tople vode živinčetu na jenput daj.

Ili 2) běloga slěza 26 gr. (Plv. rad. alth.) Glauberove soli 140 gr. s mlačnom vodu živinetu podavaj.

Ili 3) lenovo olje 170 gr. krotonovo olje 15 kaplic, ovo živinčetu na jenput daj.

h) Griža. Znamenja: Živinče stoji s previnutim hrbtom, zadnje noge povleče pod trbuh, zadnja strana těla je ćutliva i malo naduta. Živinče je tužno; pušća rědko i smrdlivo lajno. Ovo pušćanje lajna postaje sveščim dužestim Gusteše i težje da se živinče napinja. Potlje pak lajno samo od sebe iz živinčeta curi. Živinče ne nemari za hranu, jako žedja, govedska marha nepreživa; dihanje je naglo. Živinče e jenput vruće drugiput mrzlo, i ako oslabi. Kad se šivinče po dugom grizu napuhne i postane mrzlo, to je znamenje, da ga bude naskoro nestalo,

Z r o h i: Griz dohadja zvekšinom od prehlade osobito, ako se živina ostavlja po deždjovitom fajhtnom vremenu vani; od prenagle premembe toplote; od pokvarene hrane; od paše na močvarnih pašnjahih od stojeće smrdlive vode; ili od jako mrzle vode.

Griža more postati i pošastna ili kužna, koja prehadja od jednoga živinčeta na drugo.

Jesti mlěko ili meso od grižavih živinah je nezdravo i prepovědano.

V r a č e n j e: Betežno griževo živinče mora se postaviti u toplu štalu; davati mu lehkko prebavlivu hranu n. p. krhanoga krumpira, repu, poseje itd. i to vu malih obrokih. Voda mora biti čista, i ne frižka nego vustojena.

Živinče treba večput poškropiti kafrovicom ili terpentinskim oljem, pa ju dobro ribati

Za ušpricavanje preporuča se izvarek od běloga slěza ili od hrastove kore. Kao domaće nuternje vračtvo more se upotrebiti kafra, kravojec, krajda, Formentillni koren, kolombo koren; zelena galica, jelon (alaun), olovni ocet. Vu apoteki moreš si dati napraviti kakti sigurno vračtvo koje od ovih vračtvah:

1) Izvarek napravljen, ako se 50 kr. plućnika Lichen island dene u vodu, te se kuha, da bude do 840 gr. Ovo daš najenput grižavomu živinčetu.

Ili 2) Kolombo koren (Rad. colombo.) koren běloga slěza (Rad. alth.) skupa 32 gr.Ovo se kuha pol vure u vodi, da bude izvarka do 630 gramov. Takov zalév dava se grižavomu živinčetu u jutro, polne i na večer.

Ili 3) Koren Valeriane 16 gr. Opiuma (Opi. puri. plv.) 0·7 gr.Jelona (alum. crudum) 1·5 gr. Ovo skupa stuči na prah; napravi s vodom kašu razdeli na tri děla, te daj govedskomu maršetu triput u jutro, polne i na večer.

Ili 4) Praha od kravojca 16 gr. (Plv. rad. Angelic.) Rezblažene sumporne kiseline 4 gr. (Acid. pulf. dilut.) Mele hržene 32 gr. (far. secal.)

Ili 5) Izvarka od 16 gr. vrbove ili pak hrastove kore, da ga dojde do 420 grama. K tomu kafrovice (Spirit. camphor.) 50 gr. onda solne kiseline (Acid. muriat. dilut.) 4 gr. Živinčetu po jedan takov obrok napravi i daj mu ga u jutro, polne i na večer.

Ili 6) Izvarka od 16 gr. beloga slěza (rad. alth.) Krajde (Cretae alb.) 16 gr. Opiuma (Op. pur.) 12 gr. Živinčetu svaku tretju vurudaj jeden takov obrok.

(Drugiput dale.)

JEDEN MEDJIMUREC.

Kaj je novoga?

— **U Sv. Gjurgju** u trnju obdržan je izpit dneva 26 augustuša. Prisutni su bili; Gosp. Ruzsička Kálmán kr. školsk inšpektor, Gosp. Molnár Anton viceašprišt. Gosp. Tóth Kálmán hodošanski učitelj, Gosp. mestni plebanuš iviše odbornikov. Deca su odgovarala horvátski i magyarski, kaj se dopalo gospodi a osobito pak jim se dopalo ljepo popevanje magyarsko; učitelj: Kovácsevics Ferencz.

Vu Francuzkoj su iznašli dva oficiri takvoga luftbalona, kojega je moći kormaniti: Taj luftbalon je velik i dug. Težek je 700 klgr. a more nositi 2000 klgr. Već su probu učinili snjim i dobro jim je spato. Ako se bolje vuredi i pripravi budu ljudi namesto železnice po luftbalou putuvali.

— **Imenovanje**: Visoki kr. m. ministerium imenoval je gosp. Gaál Imbru na kr. preparandiju čakovečku za proffessora risanja.

— **U svih** čakovečkih školah započela su se predavanja. 3 septembra bil je svetčani »Venisancte" Broj učenikah; u pučkaj školi okolo 450, u gradjanskoj školi 70, u državnoj preparandiji 60.

— **Mnogo pred plátinikah** Medjimurja tuži se da nedobiva redovito svaki broj, dapače nekoji, da niti nedobi. Tomu nije krivo niti izdateljstvo, niti pak čakovečka državna pošta. Ar novine se onaj den kad se izdaju, ili najvišeput prédi jeden den na poštu daju i odonud redovito rezpošleju. Falinga je ali pre vanjskih poštah, ali pak pre listonošah (ordinancah). Zato pro simo svakoga vanjskoga poštovanskoga ureda, da novine vu redu van da, a štovane predplatnike pak, da izdateljstvo naznačiju, koj broj jim fali, koje jim drage volje pošlje.

— **Na stanjah** orsaćke izložbe. marljivo teče delo. A osebujno vu velikoj palači, koja bude do rećenoga vrěmena gotova. Stanje jury zvano vezdá vuredjuju. Velikoga stanja zid je gotov i celo bu do 31. decembra gotovo. Poleg toga dela se kraljevski pavilon. Ove dneve su vu Stefanijini vulici plane postavili, kak bu izlošba ogradjena.

— **U gornji Miháljovci** je jeden lovec po pripečenju strelil jednoga dečeca, koj mu je bil pogonič. Dečec je vu nogu bobil, gdě mu je šprih jednu žilu raztrgal. Dečeca su doma donesli: Domaj su mu stare ženske s kravskim lajnom ranu zavezale, pak je vu nogu brnad vudril. Siromaškomu detetu je zlo.

— **Csákovečki stanovniki** hočeju čuvalište (dadilištje) postaviti, tojest školu za 4, 5 i 6 let stare male dece. Cilj ovih školah je: čuvati malu decu, da se ona. neklatiju po vulicah i po poljah, gde ih vnogoput nesreća dostigne, nego da se svojimi malimi pajdaši pred očmi jedne razumme učiteljke igraju i igrajuć se kajkaj lepoga i hasnovitoga navćiju. Radi toga su se purgari čakovečki 7-ga o. m. vu normalnoj školi skup zišli, kam ih je Ziegler Kalman pozval. Vu spravišči se je izreklo, da čakovečki stanovniki hočeju čuvalište za decu postaviti i zbogov cilj se hočeju zjediniti. Takaj zabrali su jedno družtvo, koje prve koračaje včinilo bude. Zebrani su bili: za predsenika Samu Jožef, za podpredsednika: Ziegler Kálmán, za bilježnika: Margitai József. Za člane: Gospe: Dugovits Pavla, Grész Alajoša Hochfluss Mikša, Sárossy László i Vollák Rudolfa; nadalje G. Jeney Gusztáv, Novak Ferencz, Prusatz Alojz, Rosenberg Lajos i Dr. Schwarz Albert. — Dojduće spravišče vu tom poslu bude 26-oga oktobra.

— **Licitacia** bude 3-oga novembra predpoldan ob 10 vuri vu Goričaui. Prodavalo se bude Špolarič Jánoša i Valenta imetek. — Licitirati daje: Meszarics Jakob. — Nadalje: Golombos Andraša i žene njegove Koszina Treze imetek bude se licitiral vu Priloku, 8-ga novembra ob 10 vuri. Licitirati daje: Moises Gyula iz Varaždina.

— **Golub Štefan** 73 let star poljodelavec iz Vukanovec se je 6-oga o. m. v jutro ob pol 4 vuri s pištolom vu prsa strelil. Zločesto je cilal, ar se je jako oranil i još živ ostal. Čujemo, da zato se je hotel izkončati, ar je s zetom svojem vu nemiru živel. Predi kak se je sterlil, si je pripravil raku i 12 svěć; svěće je vužgal i pred razpelom je Boga molil, kájti je klet zeta samoubojca, malo predi izgorela, svaki tak misli, da je i to on včinil.

NEKAJ ZA ZABAVU.

(Smešice.)

Bogec: Dragi gospon, naj mi daju jeden forint.
Gospon: Kak morete taki tuliko prositi, lěnac!
Bogec: No, ako oni bole znaju kak ja, onda naj oni ideju za bogca, a ja pak budem gospon.

Dragutin: su jeli psi? Jest jeli su. Kaj su jeli? To, kaj ja! — Kaj si ti jel? Nika.

— Mali Andraš je tužil svojega brata Filipa, pri apici da ga je vudril. Jeli si ga ti nazad vubril? pita apa. Kajpak; već predii.

Jeden človek pri veliki lovnji je prviput videl srnu od vélikoga veselja je kričal: »No, to je zajec,« Nije to zajec, nego srna« veli mu jeden drugi! »No, veli on na novo, kak veliki zajec je ta srna!«

Lista je dobil japa od njegovoga učenika sineka, gor je od pečatil, i nutri reč na reč to je bilo: »Peneze sam dobil. Drugiput več, sinek Ljudevit.«

Dragi sinek, jeli si molil denes jutro? pita japa svojega sina. Jest ja sam molil, odgovara mali dečak. Koju molitvu si molil? Onu, koju su japica v štali za nemce rekli!

Mati: No sinek, kaj neimaš dobro delo pri novim meštro Dečko: Dobro ne, nego čuda.

Jeden vojnik je jeko velikem slovem pisal lista k mamici. Desetnik mu veli: »Zakaj si to včinil. On veli: »Zato, da je moja mamica gluha«

Gosp: Jeli imaju nekaj dobro za jesti?
Keln: Šalata je, ali imamo kaj kcoj? to neznam.
Gosp: Onda najmi doneseju šalatu?
Keln: Prosim još je vu vrtu.
Gosp: Samo naj bude tam, gde je. Predi naj zgrizeju šalatu popove mačke, onda nje nej doneseju nutri ako su već siti barem bude nekaj pri šalati.

Tri pijanci su išli po putu. Jeden siromak židov je poleg njih išel. Dobro jutro, Abraham! počne prvi dečko. Kam ideš Ižak? pita ga duugi. Kak si kaj, Jakob? reče mu tretji Ja nit' Abraham, nit' Ižak, nit' Jakob ne sam, nego Šaul; japičin osle sam došel iskat. pak ve sam je našel, odgovara židov.

Duhovuik: Kakše ime hoćete dati sinu? Muž: Neznam. Duhovnik: Kaj je vaše ime? Muž: Hrast Ivan. Duhovnik: Pak dajte mu ovo ime. Muž: Dobro, dobro, ali onda ja — jeli moram brez imena biti?

Jeden bogac prosi od jednoga gospona, koj se je šetal. Gospon mu veli: »Neimam nikaj.« Bogac veli: »Nikaj ueimaju, onda naj ideju delat, ne pak se šetat.«

CÉNA ŽITKA.

Kuruza	na vagi	6·25	—
Hrž	„ „	5·75	— 6·50
Pšenica	„ „	7·—	— 7·20
Jačmen	„ „	6·—	— 7·—
Novi-zob	„ „	6·10	— 6·25

A valódi Dr. POPP J. G. féle

Anatherin szájvíz

felülmulhatatlan gyógyhatásában a száj és fogaknál, mint szinte a

dr. POPP J. G.-féle növényi fogpor

elháritja az oly alkalmatlan fogkövet, a fogaknak vakitó fehérséget kölcsönöz s fentartja a fogmázt.

ORVOSI VÉLEMÉNYEK ÉS VÁNITÁS

A dr. POPP J. G. cs. kir. udv. fogorvos ur, Béos, I. Bognergesse 2. Anatherin-szájvize nemcsák a szájnak kellemetlen büze, a lyukas fogak s a dohánybüz ellen, hanem a foghus sorvadása a scorbut s a fogfájásoknál is alulirott által a legjobb sikerrel használtatott és alkalmaztatott.

Hohenmauth (Csehország.)

Seidan János
cs. k. főseborv. a 9. huszárezrednél.

Kaphaték a következő gyógyszertárakban:
Csáktornyán: Göncz L. féle gyógyszertárban s Bárón Lipót urnál. **Perlakon**: Sipos K. féle gyógyszertárban. **Varazsdon**: Riedl és Kusy féle gyógyszerész uraknál. **N.-Kanizsán** Práger B. gyógysz. urnál. **Kapronczán**: Hochinger A. gyógysz. urnál. **Kórösön**: Werli M. gyógyszerész urnál. **Ludbregben**: Kohn J. gyógyszerész urnál. **Topliczán**: Molnár János gyógyszerész urnál. **Drnjén**: Mihuičić K. gyógysz. urnál. **Krapinán**: Fink K. gyógysz. urnál.

Cs. k. szab.

PLATIN FESTÉKEK

Mázolásra kész állapotban, lenolajfénymázba dörzsölve, időjárás ellen kitartó, nagyobb ellentálló képességgel a közönséges olajfestéknél, szép fényü, puha fa padlónál a kiszálkásodás megakadályozó, legalább 5 esztendeig tartó — Az esős oldalon levő házfalra jó védő mázolat, továbbá nedves falakra, valamint vasrozsda ellen. Próba kannák 3—10 kilóig 1 frt kilója. — 10 kilótól fölfelé 80 kr. kilója.

Használati utasitással együtt szétküldi a Platin festék-gyár, Bécs. VI. Getreidemarkt 15. szám. 14. 3—4.

A savanyuvizek királya.

SZÉCHENYI FORRÁS

RADEIN MELLETT

Europa leg dusabb tartalmu Natron, Lithion SAVANYUVIZE

ötszörösen vegyelemezve.

Legkitünőbb asztali viz. — Orvosi tekintélyekről ajánlva.

Tartalma:

Széchenyi forrás	Rädányi	Gleihenbergi	Krondorfi	Mohai	Giesshübli	Németkereszturi
97.854	84.514	79.758.	48.888	48.094	43 793	41 241

VOGLER JÓZSEF
u. p. **Radkersburg** tulajdonos. **Petáncz.**

Petáncz muraszombati kerület

Raktár Csáktornyán: **Strahia testvéreknél.**
Nagyobb megrendelések közvetlenül eszközöltetnek, Kutleirások ingyen és bérmentve küldetnek.

Hamisitások elkerülése végett a dugónak a vizhez fordito tt részén „PETÁNCZ" szó van beégetve 12 4—*

Kitüntetés Bécs és Trieszt.

Fischel Fülöp **könyvkereskedésében Csáktornyán** megjelent:

Gyakorlati Horvát nyelvtan

II. FÜZET.

Rendszeres nyelvtan. Beszédgyakorlatok.

Irta:

MARGITAI JÓZSEF

—

Ára: 80 kr.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Csáktornyán.